

Predmety priemyselného vlastníctva

**Lukrécia Marčoková
Úrad priemyselného vlastníctva SR**

**ITAPA 2007
Bratislava, 13. november 2007**

Ciel' prezentácie

poskytnúť stručnú charakteristiku **duševného vlastníctva** s dôrazom na tie **priemyselné práva**, ktorých ochrana patrí podľa zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov do kompetencie **Úradu priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky**

Duševné vlastníctvo

duševným vlastníctvom sa rozumejú práva na

- literárne, umelecké a vedecké diela,
- výkony výkonných umelcov, zvukové záznamy a rozhlasové a televízne vysielanie,
- vynálezy zo všetkých oblastí ľudskej činnosti,
- vedecké objavy,
- priemyselné vzory a modely,
- továrenské, obchodné známky a známky služieb, ako aj obchodné mená a obchodné názvy,
- ochranu proti nekalej súťaži,

a všetky ostatné práva vzťahujúce sa na duševnú činnosť v priemyselnej, vedeckej, literárnej a umeleckej oblasti

(čl. 2 ods. VIII Dohovoru o zriadení Svetovej organizácie duševného vlastníctva)

Členenie duševného vlastníctva

duševné vlastníctvo sa delí na **dve základné skupiny**:

- I. práva **t'ážiskovo sa týkajúce kultúry**
- II. práva **t'ážiskovo sa týkajúce hospodárstva**

Práva ťažiskovo sa týkajúce kultúry

1. autorské právo,
2. právo príbuzné autorskému právu - právo výkonných umelcov (právo umeleckých výkonov) a
3. práva súvisiace s autorským právom a právom výkonných umelcov
  - právo výrobcov zvukových a zvukovo-obrazových záznamov a
  - právo vysielateľov rozhlasových a televíznych programov

Práva ťažiskovo sa týkajúce hospodárstva

1. priemyselné práva

- priemyselné práva **na výsledky tvorivej duševnej činnosti** a
- priemyselné práva **na označenie**

2. práva príbuzné priemyselným právam

Priemyselné práva na výsledky tvorivej duševnej činnosti

- a) patentové (vynálezcovské) právo
- b) právo dodatkových ochranných osvedčení na liečivá a na výrobky na ochranu rastlín
- c) právo úžitkových vzorov
- d) právo dizajnov
- e) právo topografií polovodičových výrobkov
- f) šľachtiteľské právo (právo nových odrôd rastlín a plemien zvierat)

Priemyselné práva na označenia

- a) právo ochranných známkok (známkové právo),
- b) právo označení pôvodu a zemepisných označení a
- c) právo obchodných mien

Práva príbuzné priemyselným právam

- a) zlepšovateľské právo (právo zlepšovacích návrhov),
- b) právo nových spôsobov prevencie, diagnostiky a liečenia ľudí a zvierat a ochrany rastlín proti škodcom a chorobám,
- c) právo know-how,
- d) právo doménových mien,
- f) právo na ochranu názvu a dobrej povesti právnickej osoby

Úrad priemyselného vlastníctva SR

- **§ 32 zákona č. 575/2001 Z.z.** o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov
- **ústredný orgán štátnej správy** pre oblasť priemyselného vlastníctva
- **vykonáva štátnu správu** v oblasti ochrany vynálezov, úžitkových vzorov, dizajnov, topografií polovodičových výrobkov, ochranných známk, označení pôvodu výrobku a zemepisných označení
- **vedie ústredný fond patentovej literatúry** a zabezpečuje výmenu a sprístupňovanie informácií v oblasti priemyselných práv

Ochrana vynálezov

vynálezy sa chránia **patentmi** a špecifické vynálezy (liečivá a výrobky na ochranu rastlín) aj **dodatkovými ochrannými osvedčeniami na liečivá**, resp. **dodatkovými ochrannými osvedčeniami na výrobky na ochranu rastlín**

Patenty

zákon č. 435/2001 Z. z. o patentoch, dodatkových ochranných osvedčeniach a o zmene a doplnení niektorých zákonov (patentový zákon) v znení neskorších predpisov

patenty sa udeľujú na **vynálezy zo všetkých oblastí techniky**, ktoré sú **nové**, sú výsledkom **vynálezcovskej činnosti** a sú **priemyselne využiteľné**

dve základné kategórie vynálezov:

- vynálezy týkajúce sa **fyzikálnych predmetov** a
- vynálezy týkajúce sa **činností**

Vynálezy týkajúce sa fyzikálnych predmetov

akékoľvek fyzikálne predmety (výrobky, zariadenia, prístroje, sústavy prepojených prístrojov, chemické zlúčeniny, zmesi chemických zlúčenín atď.), ktoré sú **produkované vďaka ľudskej technickej odbornosti**

Vynálezy týkajúce sa činností

všetky druhy činnosti, v ktorých je zahrnuté **použitie nejakého materiálneho výrobku** na uskutočnenie istého postupu; činnosť môže byť vykonávaná na hmotných výrobkoch, na energii, na iných postupoch (napr. pri kontrolných procesoch) alebo na živých organizmoch

Predmety, ktoré sa nepovažujú za vynálezy

za vynálezy sa nepovažujú najmä:

- a) objavy, vedecké teórie a matematické metódy,
- b) estetické výtvary,
- c) plány, pravidlá a spôsoby vykonávania duševnej činnosti, hier alebo obchodnej činnosti,
- d) programy počítačov,
- e) podávanie informácií

Vynálezy vylúčené z patentovateľnosti

- a) **odrody rastlín a plemená zvierat** (zákon č. 132/1989 Zb. o ochrane práv k novým odrodám rastlín a plemenám zvierat v znení neskorších predpisov),
- b) **v podstate biologické spôsoby vytvárania rastlín alebo zvierat** (spôsob založený výlučne na prirodzených javoch, ako je kríženie alebo selekcia),
- c) **chirurgické alebo terapeutické spôsoby liečenia ľudskeho tela alebo zvieracieho tela a diagnostické metódy a metódy prevencie chorôb** využívané na ľudskom tele alebo zvieracom tele,

Vynálezy vylúčené z patentovateľnosti

- d) vynálezy, ktoré sa týkajú **ľudského tela** v rôznych štádiách vzniku či vývoja,
- e) vynálezy, ktorých obchodné využívanie by bolo **v rozpore s verejným poriadkom alebo s dobrými mravmi** (najmä spôsoby klonovania ľudských jedincov; spôsoby úpravy genetickej identity zárodočnej línie ľudských jedincov, využitie ľudského embrya na priemyselné alebo obchodné účely, spôsoby úpravy genetickej identity zvierat, ktoré môžu spôsobiť zvieratám utrpenie, pričom nemajú podstatný medicínsky význam pre ľudí alebo zvieratá a zvieratá, ktoré sú výsledkom takýchto spôsobov)

Patentová prihláška

patentovú prihlášku môže podať **pôvodca vynálezu**
alebo **jeho právny nástupca**

informácie o **náležitostiach patentovej prihlášky**
možno nájsť na internetovej stránke úradu

(<http://www.upv.sk/index2.php?lang=sk&idd=14&idd2=1404>)

Platnosť patentu a práva majiteľa patentu

platnosť patentu je **20 rokov** odo dňa podania prihlášky

majiteľ patentu má **výlučné právo** využívať vynález, poskytnúť súhlas na využívanie vynálezu, previesť patent na inú osobu alebo zriadiť k patentu záložné právo

Dodatkové ochranné osvedčenia

udeľujú sa **na liečivá a na výrobky na ochranu rastlín**

od 1. júla 2002 do 30. apríla 2004

- 5. časť patentového zákona,

od 1. mája 2004

- nariadenie Rady EHS č. 1768/92 z 18. júna 1992 o vytvorení dodatkového ochranného osvedčenia na liečivá a

- nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 1610/96 z 23. júla 1996 o vytvorení dodatkového ochranného osvedčenia na výrobky na ochranu rastlín

Ochrana dodatkovým ochranným osvedčením

ochrana dodatkovým ochranným osvedčením priamo nadväzuje na patentovú ochranu; dodatkové ochranné osvedčenie však **nepredlžuje platnosť patentu ako takého**; predstavuje ochranný dokument sui generis

Podmienky na udelenie osvedčenia

- a) liečivo, resp. výrobok na ochranu rastlín je **chránené platným základným patentom** (slovenským alebo európskym s určením pre Slovenskú republiku),
- b) bolo **vydané** platné **povolenie uviesť** predmetné **liečivo**, resp. **výrobok na ochranu rastlín na trh** ako liek alebo ako prípravok na ochranu rastlín,
- c) na liečivo, resp. výrobok na ochranu rastlín **nebolo** v predchádzajúcom období **udelené dodatkové ochranné osvedčenie**

Žiadosť o udelenie osvedčenia

žiadosť o udelenie osvedčenia môže podať **majiteľ základného patentu** chrániaceho predmetné liečivo, resp. výrobok na ochranu rastlín a musí byť podaná **do šiestich mesiacov od registrácie** liečiva, resp. výrobku na ochranu rastlín v Slovenskej republike

informácie o **náležitostiach žiadosti o osvedčenie** možno nájsť na internetovej stránke úradu

(<http://www.upv.sk/index2.php?lang=sk&idd=20&idd2=2003>)

Platnosť osvedčenia a práva majiteľa osvedčenia

osvedčenie nadobúda účinnosť odo **dňa nasledujúceho po uplynutí doby platnosti základného patentu**; doba platnosti osvedčenia je **maximálne päť rokov**

v prípade, že liečivo bolo testované aj na pediatrických pacientoch, doba platnosti dodatkového ochranného osvedčenia môže byť **predĺžená o šesť mesiacov**

majiteľ dodatkového ochranného osvedčenia má **rovnaké práva ako majiteľ patentu**

Úžitkové vzory

zákon č. 478/1992 Zb. o úžitkových vzoroch v znení neskorších predpisov

v októbri NR SR schválila návrh nového zákona o úžitkových vzoroch

úžitkovými vzormi sa chránia **technické riešenia**, ktoré sú **nové**, **presahujú rámec prostej odbornej schopnosti** a sú **priemyselne využiteľné**

novým zákonom bola podmienka, že technické riešenie musí presahovať rámec prostej odbornej schopnosti nahradená podmienkou, že technické riešenie **musí byť výsledkom vynálezcovskej činnosti**

Predmety, ktoré nie sú technickými riešeniami

technickými riešeniami nie sú najmä:

- a) objavy, vedecké teórie a matematické metódy,
- b) iba vonkajšie úpravy výrobkov,
- c) plány, pravidlá a spôsoby vykonávania duševnej činnosti,
- d) programy počítačov,
- e) iba uvedenie informácie

Výluky z ochrany

úžitkovými vzormi **nemožno** chrániť:

- a) technické riešenia, ktoré sú v rozpore so všeobecnými záujmami, najmä so zásadami ľudskosti a verejnej morálky
- b) odrody rastlín, plemená zvierat a **biologické reprodukčné materiály**,
- c) **spôsoby výroby** alebo **pracovné činnosti**

podľa nového zákona o úžitkových vzoroch spôsoby výroby a pracovné činnosti **nie sú vylúčené z ochrany**; uvedené sa však nevzťahuje na spôsoby výroby **chemických a farmaceutických látok**

Prihláška úžitkového vzoru

prihlášku úžitkového vzoru môže podať **pôvodca technického riešenia** alebo **jeho právny nástupca**

informácie o **náležitostiach prihlášky** úžitkového vzoru možno nájsť na internetovej stránke úradu

<http://www.upv.sk/index2.php?lang=sk&idd=15&idd2=1504>

Doba platnosti úžitkového vzoru a práva jeho majiteľa

úžitkový vzor platí **štyri roky** odo dňa podania prihlášky

dobu platnosti úžitkového vzoru úrad na žiadosť jeho majiteľa predĺži **dvakrát** vždy **o tri roky**; celková doba platnosti úžitkového vzoru teda môže byť až **10 rokov** od podania prihlášky

bez súhlasu majiteľa úžitkového vzoru nikto nesmie technické riešenie chránené úžitkovým vzorom **pri svojej hospodárskej činnosti vyrábať, uvádzať do obehu alebo upotrebiť**; majiteľ úžitkového vzoru je oprávnený poskytnúť súhlas na využívanie technického riešenia chráneného úžitkovým vzorom (**licencia**) iným osobám alebo na ne úžitkový vzor **previesť**; k úžitkovému vzoru môže jeho majiteľ **zriadiť záložné právo**

Dizajny

zákon č. 444/2002 Z. z. o dizajnoch v znení neskorších predpisov

dizajnom sa chráni **vonkajšia úprava výrobku alebo jeho časti** spočívajúca v znakoch, ktorými sú najmä línie, obrysy, farby, tvar, štruktúra alebo materiál **výrobku samotného** alebo **jeho zdobenia**

výrobkom sa rozumie akákoľvek priemyselne alebo remeselne zhotovená vec vrátane obalu, úpravy, grafických symbolov, typografických znakov alebo časti určené na zostavenie zloženého výrobku s výnimkou počítačových programov

Dizajny

Podmienky ochrany

dizajn je spôsobilý na ochranu, ak je **nový** a má **osobitý charakter**

dizajn sa považuje za **nový**, ak pred dňom vzniku práva prednosti nebol zhodný dizajn sprístupnený verejnosti, pričom dizajny sa považujú za zhodné, ak sa ich znaky odlišujú **iba v nepodstatných detailoch**

dizajn má **osobitý charakter**, ak sa celkový dojem, ktorý vyvoláva u informovaného užívateľa, odlišuje od celkového dojmu, ktorý u takéhoto užívateľa vyvoláva dizajn sprístupnený verejnosti pred dňom vzniku práva prednosti

Prihláška dizajnu

prihlášku dizajnu môže podať **pôvodca dizajnu** alebo **jeho právny nástupca**

informácie o **náležitostiach prihlášky dizajnu** možno nájsť na internetovej stránke úradu

(<http://www.upv.sk/index2.php?lang=sk&idd=16&idd2=1602>)

Platnosť zapísaného dizajnu a práva jeho majiteľa

platnosť zapísaného dizajnu je **päť rokov** odo dňa podania prihlášky; platnosť zapísaného dizajnu úrad na žiadosť jeho majiteľa opakovane, **najviac štyrikrát predĺži**, a to **vždy o päť rokov** až na **celkovú dobu ochrany 25 rokov** odo dňa podania prihlášky

majiteľ zapísaného dizajnu má výlučné právo **využívať** zapísaný dizajn, **brániť tretím osobám využívať** zapísaný dizajn bez jeho súhlasu, **poskytnúť súhlas na využívanie** zapísaného dizajnu, **previesť** zapísaný dizajn **na inú osobu** alebo **zriadiť** k zapísanému dizajnu **záložné právo**

Topografie polovodičových výrobkov

zákon č. 146/2000 Z. z. o ochrane topografií polovodičových výrobkov v znení neskorších predpisov

topografiou sa rozumie séria akokoľvek zafixovaných alebo zakódovaných, vzájomne súvisiacich zobrazení, znázorňujúca trojrozmerné usporiadanie vrstiev, z ktorých sa polovodičový výrobok skladá, pričom každé zobrazenie znázorňuje vzor alebo časť vzoru povrchu polovodičového výrobku v ktoromkoľvek stupni jeho výroby

Podmienky ochrany

topografia je spôsobilá na ochranu, ak **je výsledkom tvorivej duševnej činnosti pôvodcu a nie je v odvetví polovodičových výrobkov bežná**

Prihláška topografie

prihlášku topografie môže podať **pôvodca topografie, zamestnávateľ pôvodcu topografie**, prípadne ten, **kto na území Slovenskej republiky ako prvý obchodne využil topografiu**, ktorá nebola dovtedy obchodne využitá nikde na svete

informácie o **náležitostiach prihlášky topografie** možno nájsť na internetovej stránke úradu

(<http://www.upv.sk/index2.php?lang=sk&idd=17&idd2=1703>)

Vznik a doba trvania ochrany topografie

ochrana topografie vzniká dňom

- **prvého obchodného využitia topografie**, ak bola prihláška topografie podaná na úrade najneskôr do dvoch rokov od tohto využitia, alebo
- **dňom podania prihlášky topografie**, ak predtým nebola topografia obchodne využitá

ochrana topografie sa skončí uplynutím **desiatich rokov od konca kalendárneho roka**, v ktorom ochrana topografie vznikla

Ochranné známky

zákon č. 55/1997 Z. z. o ochranných známkach v znení neskorších predpisov

ochranná známka je akékoľvek slovné, obrazové, priestorové alebo kombinované označenie, ktoré možno **graficky znázorniť** a ktoré je **spôsobilé rozlíšiť** tovary alebo služby jednej osoby od tovarov alebo služieb inej osoby, **zapísané do registra ochranných znáмок**, ktorý vedie Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky

Označenia, ktoré nemôžu byť ochrannou známkou

niektoré označenia **nemôžu byť ochrannou známkou**; takýmito označeniami sú napríklad:

- označenia, ktoré **nemajú rozlišovaciu spôsobilosť**,
- označenia, ktoré **môžu klamať verejnosť** najmä o povahe, akosti alebo o zemepisnom pôvode tovarov alebo služieb,
- označenia, ktoré sú **v rozpore s verejným poriadkom alebo dobrými mravmi**,
- označenia obsahujúce **znak vysokej symbolickej hodnoty**, najmä náboženský symbol,
- označenia **zhodné s ochrannou známkou** zapísanou pre inú osobu pre rovnaké tovary alebo služby a ďalšie

Ochranná známka

ochrannú známku môžu tvoriť **slová** (vrátane osobných mien), **písmená, číslice, kresby, tvar alebo obal výrobku**, prípadne **vzájomné kombinácie** týchto **prvkov**

ochranná známka môže byť **čierno-biela** alebo **farebná**

Ochranná známka

Triumpf

VANILLA
COLLECTION

Prihláška ochrannnej známky

prihlášku ochrannnej známky môže podať **fyzická** alebo **právnická osoba**, v prípade kolektívnej ochrannnej známky **združenie podnikateľov**

informácie o **náležitostiach prihlášky** ochrannnej známky možno nájsť na internetovej stránke úradu

(<http://www.upv.sk/index2.php?lang=sk&idd=18&idd2=1803>)

Práva majiteľa ochrannej známky

majiteľ ochrannej známky má **výlučné právo** označovať svoje tovary alebo služby ochrannou známkou, pre ktoré je zapísaná v registri, alebo ju používať v spojení s týmito tovarmi alebo službami

majiteľ ochrannej známky je oprávnený používať spolu s ochrannou známkou značku „**R**“ v krúžku

majiteľ ochrannej známky môže

- ochrannú známku **previesť** na inú osobu pre všetky tovary alebo služby, pre ktoré je zapísaná, alebo pre ich časť,
- **poskytnúť právo na používanie** ochrannej známky pre všetky tovary alebo služby, pre ktoré je zapísaná, alebo pre ich časť a
- **dať** ochrannú známku **do zálohu**

Ochranná doba zapísanej ochrannnej známky

ochranná doba zapísanej ochrannnej známky je **10 rokov**
odo dňa podania prihlášky ochrannnej známky

na žiadosť majiteľa ochrannnej známky je možné
ochrannú dobu **predĺžovať** obnovou zápisu **vždy na**
d'alších 10 rokov

Označenie pôvodu výrobkov

označenie pôvodu výrobkov je **názov určitého miesta, oblasti** alebo vo výnimočných prípadoch **krajiny používaný na označenie výrobku,**

- ktorý pochádza z tohto miesta, oblasti alebo krajiny,
- ktorého kvalita alebo vlastnosti sú výlučne alebo podstatne dané zemepisným prostredím s jeho charakteristickými prírodnými a ľudskými faktormi a
- ktorého výroba, spracovanie a príprava sa uskutočňuje výlučne vo vymedzenom mieste, oblasti alebo krajine

väzba výrobku na oblasť pôvodu - **všetky suroviny** pochádzajú z vymedzenej oblasti a **všetky fázy výroby** sa uskutočňujú vo vymedzenej zemepisnej oblasti; kvalita alebo vlastnosti výrobku sú **prevažne alebo výlučne dané zemepisným prostredím** a existuje príčinné pôsobenie prírodných a ľudských činiteľov na kvalitu a vlastnosti výrobku

Zemepisné označenie výrobkov

zemepisné označenie výrobku je názov určitého **miesta, oblasti** alebo vo výnimočných prípadoch **krajiny používaný na označenie výrobku,**

- ktorý pochádza z tohto miesta, oblasti alebo krajiny,
- ktorý má špecifickú kvalitu, povest' alebo charakteristické vlastnosti, ktoré môžu byť pripísané tomuto miestu, oblasti alebo krajine, a
- ktorého výroba, spracovanie alebo príprava sa uskutočňuje vo vymedzenom zemepisnom mieste, oblasti alebo krajine

väzba výrobku na oblasť pôvodu – **aspoň jedna fáza výroby** sa musí uskutočňovať na vymedzenom zemepisnom území a musí s ním byť úzko spojená; výrobok však musí **pochádzať z oblasti, ktorej meno nesie, a mať vlastnosti, ktoré je možné pripísať zemepisnému pôvodu** (väzba na oblasť pôvodu nie je taká úzka)

Označenie pôvodu a zemepisné označenie výrobkov

označením pôvodu alebo zemepisným označením je možné chrániť poľnohospodárske výrobky a potraviny, víno, liehoviny, minerálne vody, remeselné výrobky a iné výrobky, na ktorých výslednú kvalitu alebo vlastnosti vplývajú prírodné podmienky alebo sú spojené s vymedzeným zemepisným územím tradíciou alebo povest'ou alebo majú dobré meno, ktoré je možné prisúdiť práve zemepisnému pôvodu

poľnohospodárske výrobky a potraviny je možné chrániť **len na úrovni Európskeho spoločenstva** podľa nariadenia Rady (ES) č. 510/2006 o ochrane zemepisných označení a označení pôvodu poľnohospodárskych výrobkov a potravín z 20. marca 2006

ochranu na národnej úrovni upravuje zákon č. 469/2003 Z. z. o označeniach pôvodu a zemepisných označeniach výrobkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Označenie pôvodu a zemepisné označenie výrobkov

príklady označení pôvodu a zemepisných označení výrobkov
zapísané do registra úradu:

- **Slovenská bryndza**
- **Skalický trdelník**
- **Bošácka slivovica**
- **Modranská majolika**
- **České sklo**
- **Korytnica**
- **Budiš**

Prihláška, resp. žiadosť o zápis zemepisného označenia alebo označenia pôvodu

prihláška označenia pôvodu alebo zemepisného označenia **na národnej úrovni** a žiadosť o zápis zemepisného označenia alebo označenia pôvodu **na úrovni Európskeho spoločenstva** sa podáva na úrad

prihlášku, resp. žiadosť môže podať **združenie alebo zväz výrobcov alebo spracovateľov s právnou subjektivitou** bez ohľadu na právnu formu alebo zloženie; **fyzická alebo právnická osoba** môže samostatne podať prihlášku, resp. žiadosť, iba ak v čase jej podania ako **jediná výrobok vyrába, spracováva a pripravuje na vymedzenom území**

informácie o **náležitostiach prihlášky, resp. žiadosti** možno nájsť na internetovej stránke úradu

(<http://www.upv.sk/index2.php?lang=sk&idd=19&idd2=1907>,
<http://www.upv.sk/index2.php?lang=sk&idd=19&idd2=1909>)

Ochrana vyplývajúca zo zapísaného označenia pôvodu a zemepisného označenia

doba trvania ochrany **nie je časovo obmedzená**

k zapísanému označeniu pôvodu alebo zemepisnému
označeniu **nemôže byť zriadené záložné právo**

zapísané označenie pôvodu a zemepisné označenie
nemôže byť predmetom prevodu

Informácie o priemyselnom vlastníctve

viac informácií o jednotlivých predmetoch priemyselného vlastníctva Vám poskytnú pracovníci **Infocentra úradu**

tel: 048 43 00 131

e-mail: infocentrum@indprop.gov.sk

informácie sú zverejnené aj na **internetovej stránke** úradu (www.upv.sk)

Ďakujem za pozornosť!

